

HÉTSZÍNVRÁG

A BUDAKESZI ÚTI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2018.

TARTALOMJEGYZÉK

- 1. Óvodáink bemutatása**
- 2. Gyermekkép, Óvodakép**
 - 2.1. Gyermekkép
 - 2.2. Óvodakép
- 3. Az óvodai nevelés feladatai**
 - 3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai
 - 3.2. Nevelési feladataink
 - 3.2.1. Egészséges életmód alakítása
 - 3.2.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
 - 3.2.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- 4. Az óvodai élet tevékenységi-formái és az óvodapedagógus feladatai**
 - 4.1. Játék
 - 4.2. Verselés, mesélés
 - 4.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
 - 4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
 - 4.5. Mozgás
 - 4.6. A külső világ tevékeny megismerése
 - 4.7. Munka jellegű tevékenységek
 - 4.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás
 - 4.9. Idegen nyelvi nevelés
- 5. Sajátos tevékenység tartalom**
 - 5.1. Néphagyomány-ápolás, népszokások
 - 5.2. Jeles napok
 - 5.3. Óvodáink hagyományai
- 6. Speciális nevelési tevékenység**
 - 6.1. Gyermekvédelem
 - 6.2. Szolgáltatások
 - 6.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása
- 7. Az óvodai élet megszervezésének elvei**
 - 7.1. Óvodai életünk megszervezése
 - 7.2. Óvodánk csoportszerkezete
 - 7.3. Óvodánk személyi feltétele
 - 7.4. Óvodánk tárgyi- dologi feltételei
- 8. Az óvodánk kapcsolatrendszere**
 - 8.1. Óvoda-család
 - 8.2. Iskola- közművelődési intézmények
 - 8.3. Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei

Az óvoda neve:

Budakeszi úti Óvoda
Cím: 1021 Budapest, Budakeszi út 75.
Telefon: +36 200 8662

Tagóvoda:

Labanc utcai Óvoda
Cím: 1021 Budapest, Labanc utca 2
Telefon: +36 200 0559

Az Óvoda fenntartója:

Budapest II. kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal
Cím: 1024 Bp. Mechwart liget 1.
Telefon: +36 346 5400
Alapító okirat száma: 302/1997 (VII.01.)

Intézményvezető:

Kovács Ildikó

A programot benyújtja:

Az intézmény vezetője, és a Budakeszi úti Óvoda nevelőtestülete.

1. Óvodáink bemutatása

Budakeszi úti Óvoda

Óvodánk a Budakeszi út tetején, a Kis-hárshegy tövében az erdő szélén helyezkedik el. Egyik hatalmas értéke a csendes környezet, a tiszta levegő és a gyönyörű természet közelsége. Csoportjaink (4) vegyes életkorúak, családiasak. Fokozatosan szeretnénk átalakulni azonos életkorú „tisztá csoportokra”.

A mindenkori pedagógusi és gyermek igényeknek megfelelően lehetnek homogén és vegyes csoportok is.

Gyermekeink értelmiségi családokból, nagy családokból érkeznek.

Családi-óvodai közösségünk a nevelésben együttműködő. A szülők igényeit, szükségleteit szinkronba hoztuk az óvoda funkcióival; egészséges életmódra nevelés, a természet szeretetére és védelmére nevelés. Sajátos tevékenység tartalmunk a népszokások éltetése, mely áthatja nevelésünk egész folyamatát, amit saját hagyományainkon, a jeles napokon és a népszokásokon keresztül valósítunk meg. A hagyományok tárházából történő kiválogatásnál döntő szempontunk, hogy a gyermekek életkorának megfelelő, örömteli élményeket adó és cselekvésre készítő legyen.

Pedagógiai munkánk minden területén a nevelés elsődleges. Életrendünk gyermekközpontú, fő tevékenységformánk a játék. Tanulásunk a játékba integrált. A tevékenység tartalmak között – szám szerint a nyolcadik - az idegen (angol) nyelvi nevelés. Napirendünk rugalmas, folyamatos.

Óvodánkban tíz főiskolai végzettségű óvodapedagógus dolgozik, munkájukat gyógypedagógiai asszisztens, pszichológus, négy dajka, konyhás munkatárs és karbantartó munkatárs segíti. Nevelőtestületünket innovatív pedagógusok alkotják. Bánásmódunk a szeretetre épül, differenciál.

Labanc utcai Óvoda/tagóvoda

A Labanc utcai óvoda a Budakeszi út és a Labanc utca találkozásánál helyezkedik el, egy kicsit már közelebb városhoz. Csoportjaink itt is vegyes életkorúak (4), családiasak. Gyermekeink értelmiségi családokból, nagy családokból érkeznek, de ebben az óvodában már előfordulnak rendszeres gyermekvédelmi segélyre szoruló családok is. Ebben az óvodában is megvalósul az autista gyermekek integrálása. Az összes többi jellemző azonos a fent, a Budakeszi úti óvodánál leírtakkal, hiszen a két óvoda szinte ikertestvérként, egyformán működik.

ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERTÁBLÁJA

• Óvodánk célja, alapelvek

**Egészséges életmód
alakítása**

**Anyanyelvi- értelmi fejlesztés
és nevelés**

**Érzelmi, erkölcsi és közösségi
nevelés**

**Az óvodai élet tevékenységi formái
és az óvodapedagógus feladatai**

**Sajátos tevékenységi
tartalom
feltételrendszere**

**Speciális nevelési
tevékenység**

Az óvodai élet

- játék	- néphagyomány éltetés	- gyermekvédelem - óvodáink személyi feltétele
- verselés, mesélés,	- népszokások	- szolgáltatások - óvodáink tárgyi - dologi felt. -
- ének, zene,	- jeles napok	- SNI gyermekek - óvodai életünk megszervezése
- énekes játék,	- óvodáink hagyományai,	ellátása
- gyermektánc	éltetése	- óvodáink csoport. szerkezete - rajzolás, festés,
mintázás,		- óvodáink kapcsolatrendszere kézimunka
- mozgás		
- a külső világ tevékeny megismerése		
- munka jellegű tevékenységek		
- a tevékenységekben megvalósuló
tanulás		
- angol idegen nyelvi nevelés		

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

2. Jövőkép – gyermekkép - óvodakép

Arra törekszünk, hogy az óvoda megmaradjon óvodának, a gyermekek számára boldog, örömteli óvodai életet biztosítsunk.

Gyermekeink a jól fejlesztett képességek és jó szokások birtokában bátran és kíváncsisággal telve kezdjék meg iskolás éveiket.

Fontosnak tartjuk, hogy magunkkal vigyük a türelmes, nyugodt óvodai légkört, gyermekközpontúságot, gyermekszertetet, minden kisgyermek elfogadását, differenciálást, együttnevelést, a másság tiszteletét, nyitottságot, az óvodai kreativitást.

Hisszük, hogy:

„a pedagógus munkaeszköze saját személyisége”

„Nem azzal nevelünk, amit mondunk, követelünk vagy teszünk, hanem azzal amilyenek vagyunk legtitkosabb vágyaink, a bennünk bujkáló és keveredő jó és rossz indulatok szerint. Ezt fogják fel, erre érzékenyek a gyerekek. Törődünk hát magunkkal, így törődhetünk legjobban gyermekeinkkel is.”

(Vekerdy Tamás)

Gyermekekép

Jó és széplelkű, egészséges, céljaikat pontosan tudó tetterős emberekké szeretnénk nevelni a ránk bízott gyermekeket.

Nevelésünk gyermekközpontú, inkluzív, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

A gyermek, fejlődő személyiség, az egészséges, érett személyiség kialakulásához stabil alap kell, amit gyermekkorban kell megkapniuk.

Olyan felnőttekre van és lesz szükség, akik megértik, odafigyelnek és tisztelni tudják gyermekeiket.

A nevelés elsősorban a család joga és kötelessége, nekünk ebben kiegészítő szerepünk van.

Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk biztosítja a gyermekek fejlődésének, nevelésének optimális feltételeit a gyermekek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók teljesítésével a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Gondoskodunk:

- a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.
- a testi és értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról.
- az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető **játékról**, e tevékenységeken keresztül az életkorhoz, a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, az emberi értékek közvetítéséről.
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A megtervezett pedagógiai tevékenységrendszerek kialakításával segítjük a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Biztosítjuk: a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, a migráns gyermekeink óvodai nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

3. Az óvodai nevelés céljai, feladatai

3.1. Nevelési céljaink:

- A gyermeki személyiség kibontakoztatása, a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, képességeinek egyéni, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi-lelki-szociális szükségleteinek előtérbe állítása, hogy kiegyensúlyozott, boldog gyermekkoruk legyen.
- szoros kapcsolat kialakítása a családdal; óvodánk hangulata családias, biztonságérzetet árasztó, bánásmódunk szeretet kapcsolatra épülő, rugalmas, környezeti adottságokat figyelembe vevő legyen.
- a néphagyomány ápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermekek érzelmein át a családok aktív együttműködésével
- az idegen nyelvi nevelés segítségével az idegen nyelv megszerettetése, érdeklődés felkeltése
- a szakértői bizottság szakvéleménye alapján sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja, a támasznyújtáson túl a sérült és az egészséges gyermekek közötti interakció megvalósulása, az autista tüneteket mutató gyermekek integrációjának biztosítása.

Alapelvek:

- a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi
- az óvodai nevelés a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul, az egyenlő hozzáférés biztosításával
- innováció lehetősége, az óvodapedagógus széles körű módszertani szabadsága
- az óvoda nevelőtestülete által elkészített pedagógiai programnak meg kell felelnie az Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal.
- esélyegyenlőség biztosítása, másság tisztelete
- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget– különleges védelem illeti meg
- a gyermek mindenekfelett álló érdekeinek biztosítása
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik
- az óvodában folyó nevelést áthatja a humanizmus, a differenciálás, fokozatosság, az egyéni fejlődési tempók tiszteletben tartása.

3.2. Nevelési feladataink:

Céljaink elérése érdekében az a feladatunk, hogy gyermekeink testi-lelki szükségleteit kielégítsük.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés
- a játék legfőbb tevékenységi formánk, a játékot és foglalkozást lehetőleg a szabadban tartjuk.
- speciális módszerek alkalmazásával az autisztikus tüneteket mutató gyermekek személyiségének fejlesztése, különleges gondozása

3.2.1. Az egészséges életmód alakítása:

Óvodáskorban, melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez, kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Cél:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, öltözködés, pihenés, a betegség megelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- a megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Feladat - Elősegítés:

- egyéni sajátosságok feltárása a fejlődés üteme értelmében.
- egyéni fejlődési ütem figyelembe vételével differenciált segítségnyújtás.
- mindennapi szabad mozgás biztosítása- mozgásigényük kielégítése szabad mozgásokkal, változatos udvari játékokkal, sokféle, sokirányú mozgásos

szabályjátékokkal, népi dalos játékokkal, körjátékokkal.

- a csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele, mindenfajta játékra alkalmas legyen.
- az óvoda kertje legyen alkalmas, hogy szinte egész napjukat kint tölthessék
- a napi tevékenységek, szokások és ehhez kapcsolódó eszközök helyes használata, megtanulása.
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- apró, de életre szóló szokások alakítása: takarékoság, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, érzékenyítés.
- szükség szerint szakember bevonásával történő gondozás, prevenció és korrekciós feladatok ellátása.
- táplálkozás, étkezés: az étkezések azonos időpontban, kulturált körülmények között zajlanak. Az egyes gyermekek szokásainak, érzékenységének megismerése, tapintatos szoktatás a korszerű táplálkozási követelményekhez, ismeretlen ízekhez (reformétkezés, vitamin napok).
- tisztálkodás: - a gyermekek tisztaságigényének kialakításához szükséges alapvető feltételek biztosítása. Ezeket a tevékenységeket - kézmosás, fogmosás, orrtörlés, mosdó, WC használat-bármikor szükségleteiknek megfelelően önállóan elvégezhetik. Csoportonként változó igények szerint történik a fogmosás. Fokozatosság betartása.
- öltözködés: - önmaguk is igényeljük, hogy ruházatuk tiszta, ízléses és praktikus legyen.
- pihenés - a nyugodt pihenéshez az optimális feltételek biztosítása (szellőzés, csend, nyugalom, alvás hangulatához illő mese, halk zene). Az eltérő alvásigények figyelembe vétele, folyamatos ébredés lehetővé tétele.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- kulturált étkezés (csendesen, csukott szájjal)
- ételmennyiség megítélésében önállóság
- tud vizet önteni
- megfelelően használja az evőeszközöket
- használja a szalvétát
- tisztálkodásban önálló,(szappanos, alapos kézmosás, szárazra törlés)
- fiúk állva pisilnek
- W C után mindig kezet mos
- fogat mos, fésűlködik

- öltözködésben önálló
- cipőt fűz és köt
- gombol
- ruháit és saját külsejét rendben tartja
- szeret a szabadban mozogni
- igényli és kitartóan végez a szabad levegőn a mozgásos játékokat
- egyéni alvásigénynek megfelelően nyugodtan alszik, pihen
- természet- és környezetvédő gondolkodásmód alakulása

3.2.2.Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés:

Fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör vegye körül.

Cél:

- gyermek-óvodapedagógus, gyermek-óvoda alkalmazottai, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
- a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének együttes fejlesztése, éntudatának alakulása, teret engedve a gyermek önkifejező törekvéseinek
- társas szükségletek kialakítása, különbözőségek elfogadtatása (az óvoda nevelje a gyermekeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.)
- a szocializáció szempontjából meghatározó közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása,
- erkölcsi tulajdonságainak – együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség akaratának önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának –, szokás és normarendszerének megalapozása
- ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Feladat:

- A gyermekeket az óvodába lépéskor érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi gondoskodó légkör fogadja.
- Beszoktatás: a gyermek anyjával együtt ismerheti meg az óvodát, ennek módja egyénileg változhat (kedves tárgy, játék)
- kedvező érzelmi hatások kialakítása
- a gyermek önállóan, saját érdeklődésének megfelelően kedvelt tevékenységet választhasson magának
- környezet tudatos gondolkodásmód fokozatos fejlesztése
- a csoportszobában, mosdóban, udvaron szabad mozgás lehetősége megfelelő biztonság mellett – bizalom kialakítása, erősítése

- csoportonként: hagyományok, szokásrendszer, szimbólumok kialakítása, sajátos légkör megteremtése, ami mélyíti az összetartozást
- nyitottság a gyermek felé, barátságok kialakulásának segítése, különbözőség elfogadása, érzelmileg átélt közös élményekre épülő tevékenységek megvalósítása
- különböző életkorú gyermekek kapcsolatainak harmonizálása
- a nehezen, lassabban fejlődő, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való sajátos törődés, együttműködés a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- a felnőttek jó példájával, bátorításával, türelmével, bizalmával, szeretetével a gyermekek viselkedéskultúrájának fejlesztése
- legyen modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

A fejlődés várható jellemzői óvodás kor végén:

- képes önállóan a kapcsolatteremtésre és tartásra, kérés, köszönés, válaszadás, megszólítás)
- önálló véleménynyilvánításra képes (döntés, választás)
- viselkedése udvarias, tisztelettudó (érdeklődik társai iránt)
- örül a csoport, óvoda közös sikereinek
- közös tevékenységekben szívesen vesz részt
- ki tudja mutatni örömét, együttérzését, bánatát

3.2.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása-beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénykésére szükséges figyelmet fordítani.
- Fejlesztőmunkánk az értelmi képességek kibontakoztatásának tekintetében az ebben a korban (3-7év) legintenzívebben fejlődő pszichikus funkciókra összpontosít, úgymint mozgás, testséma, percepció és a verbalitás.
- Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire építve biztosít további élményeket, tapasztalatokat, hogy megismerje az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetet, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretetet, a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Az értelmi képességek kibontakoztatása is csak a játékon keresztül történhet.

Cél:

- a gyermek verbális képességeinek: nyelvhasználatának, az összefüggő, folyamatos beszédnek, a beszéd tisztaságának a fejlesztése
- a gyermek verbális kommunikációjának: beszédértésének és nyelvi kifejező készségének fejlesztése
- a gyerekek mintakövető viselkedésének alakítása: illik egymást meghallgatni, szokás a megértő odafigyelés
- a gyermek értelmi fejlődésének elősegítése az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével (differenciálással) az egyéni érdeklődésére, természetes kíváncsiságára építve.

Feladat:

- az anyanyelvi nevelés hassa át nevelésünk egészét
- az anyanyelvi nevelés differenciált fejlesztést jelentsen, a gyermek egyéni és életkori sajátosságainak figyelembe vételével
- a szabad játék legyen az anyanyelvi nevelés fő eszköze
- megfelelő szervezeti formák, módszerek, eszközök biztosítása
- motiváló, bátorító, támogató, elfogadó, segítő, együttműködő, példaadó óvónői szemlélet, viselkedés kialakítása
- az értelmi nevelés feltételeinek megteremtése
- a gyermeki tapasztalatok gazdagítása, rendszerezése az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével
- az ismeretek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása
- a tervezetten szerzett tapasztalatok gyakorlatorientált megvalósítása (a csoportos foglalkozások tervezése, szervezése)
- motiváció megteremtése
- követhető modellnyújtás
- érzelmi biztonság megteremtése
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség-) fejlesztése
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodás kor végén:

- nyelvhasználat: motivációja van szóbeli közlésekre
- képes élményeit, saját magával történt eseményeket elmondani, valamint másokkal történt eseményeket, mese élményeket felidézni
- képes az elmondott szövegek összefüggéseinek megértésére
- helyes légzéstechnikával, intonációval, artikulációval beszél
- beszédtempója kiegyensúlyozott

- **beszédértés:** ismeri a környezete tárgyainak és a környezetében levő élőlények nevét
- ki tudja szóban fejezni ismereteit, gazdag a szókincse
- képes elvont fogalmak megértésére, használatára
- érti a mesékben előforduló vagy a hétköznapi életben ritkábban használt szavakat, szófordulatokat
- képes összefüggések, következtetések kifejezésére
- **nyelvi kifejező készség** szívesen kommunikál a gyerekekkel, felnőttekkel
- bátran megnyilvánul az egész csoport előtt
- élményeiről beszámol
- képes ismert mesét önállóan elmondani, mesét kitalálni, könnyen tanul verset, mondókát
- kulturált beszédstílus – halk beszéd, kivár másokat, szembe néz, kifejezően, finoman gesztikulál
- érzékelése, észlelése differenciálódik
- fejlett a téri észlelése, téri tájékozottsága, térbeli mozgása, kialakult a testséma
- képszerű gondolkodás mellett megjelenik az elvont, fogalmi gondolkodás
- megjelenik a szándékos figyelem, növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele
- kialakul a feladattudat
- megjelenik a monotónia túrés
- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés
- megnő a megőrzés időtartama
- a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés

4. Gyermeki tevékenység tartalmak

4.1 Játék:

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A szabad játékfolyamat a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek zavartalanul ki kell elégülnie.

Cél:

- legyen a gyermek legfőbb, élményt adó örömforrása, szabad cselekvések sorozata
- a játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismertetése, tapasztalatokhoz juttatás, képességfejlesztés
- a kreativitás fejlesztése, erősítése (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, illemszabályok, ízlésformálás, társas kapcsolatok, konfliktusmegoldások)
- A játék kiemelt jelentősége mutakozzon meg a az óvoda napirendjében, időbeosztásában.

Feladat:

- a szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségeinek, túlsúlyának biztosítása
- az óvónő tudatos jelenléte biztosítsa az indirekt irányítás felelősségét
- a játék formáinak és tartalmának gazdagítása
- a játék rendjének szokássá válása
- egészséges versenyszellem kialakítása
- nyugodt légkör megteremtése, fenntartása
- élményszerzési lehetőségek biztosítása
- sokféle játéklehetőség biztosítása (átalakítható terek)
- elegendő játékidő biztosítása
- sokféle játékeszköz biztosítása
- a játékszerek és azok használatának megismertetése,
- ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése
- szöveg - dallam - mozgás ismétlő játékok; ritmusos játékok gyakorlása
- egyszerű szabályjátékok-játékszabályok megismerése, elfogadása, követelése
- szerepjátékok tartalmának gazdagítása
- egyszerű szabálykövetések elvárása (egyénenként és csoportokban)
- jellegzetes cselekvések, műveletek utánzása
- a játékszabályok elfogadása és betartása
- a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba
- barkácsolás, ajándéktárgyak készítése
- játékkészítések
- természetes anyagok előtérbe helyezése
- dramatizálás, bábozás
- bábmozgatási kísérletek
- hangutánzások
- bábkészítések
- önálló bábozások (mese, történet és bábválasztás)
- összerakosgató, összeszerelhető játékok egyéni elképzelések alapján
- élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítése (a valóság és a képzelet közelítésével)
- verbális, mozgásos és manipulatív tevékenységek során önálló szabályra figyelés

Módszer:

- az óvónő tudatos jelenléte, a feltételek biztosítása szükséges az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozásához
- nyugodt játék esetén követő, szemlélő, szabad cselekvést biztosító
- szükség esetén játékkezdeményező, modellnyújtó, problémamegoldó
- támogató, engedő és elfogadó

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- képesek állhatatosan, akár több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni
- játékokban dominánsan jelentkezik a szerepjáték
- ismert meséket többször dramatizálnak, báboznak
- képesek bonyolult építmények alkotására
- élvezik a szabályjátékokat és törekszenek a normák és szabályok betartására
- társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által megkívánt viselkedési szabályok
- játékok gazdag, kulturált és érthető

4.2. Verselés, mesélés:

A művészeti tevékenységek fogalom rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű. Ebbe a fogalomkörbe a mese, vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás éppúgy beletartozik, mint a környezet esztétikája. A művészeti tevékenységeket, játékidőben vagy szabadidőben éppúgy gyakorolhatják a gyermekek, mint a nap folyamán bármikor. A komplexitás itt nem jelent mást, mint az életben egyébként előforduló jelenségek megörökítését valamilyen formában. Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek, mesék. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi élményeket adnak. Mesélni mindennap szükséges az óvodában! A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát. A mese jelentőségét erősíti, hogy különösen alkalmas az óvoda gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására, formálására, feltárja a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait, a különböző viselkedési formákat. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és a dramatizálás eszközeivel.

A magyar gyermekköltészet, népi hagyományok gazdag és sok alkalmat adnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Cél:

- a beszéd fonológiai, grammatikai, jelentéstani, valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével
- a hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciálképesség fejlesztése
- a sorrendi felfogás és kivitelezés erősítése

Feladat:

- ritmusérzék fejlesztése
- az anyanyelvi sajátosságok helyes alkalmazása
- szókincsfejlesztés
- a beszédszervek megfelelő mozgásának fejlesztése
- a beszédkedv felkeltése és megőrzése
- igény kialakítása az irodalmi élményekre - magyar népköltészet
- eszközbiztosítás (igényes irodalmi anyag összeállítása)
- a beszélgetések a napi tevékenységek során
- beszédművelés
- vers és mesemondások
- irodalmi művek hallgatása, elsajátítása
- népi mondókák (kiszámolók, mintázók, labdázók, párválasztók, felelgetők, lovagoltatók, csiklandozók, altatók, ébresztgetők, dúdolók)
- a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi.
- mesék (állat, tündér, tréfás mesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék)
- verses-mesék hallgatása
- versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek)
- bábszínház az óvodában
- dramatizálás, bábozás
- bemutatás, ismételés, gyakorlás, beszélgetés, magyarázat
- könyvek, folyóiratok nézegetése
- színházi élmények nyújtása (gyermekelőadások, bábszínházi előadások megtekintése)
- nyelvi humor megjelenítése – észrevétetése

A fejlődés várható eredményei óvodás kor végén:

- szívesen mond spontán módon is mondókákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékok szövegeit, ismeri mozgásait
- tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat
- ki tudja egészíteni szóban ismert meserészletet
- képes a hallottak képi megjelenítésére
- megjegyzi a mese legfontosabb elemeit, megnevezi azokat
- óvja a könyv állagát
- szívesen, örömmel hallgatja a mesét
- figyelmesen végig tudja hallgatni óvónőjét, társait
- tisztán ejti a hangzókat

4.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, a zenélés, népi gyermekdalok, énekes játékok örömet nyújtanak a gyermekeknek, felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az énekes népi játékok és a kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe kell vennünk a gyermekek hovatartozását is. A szülőföldhöz való kötődés, a hazaszeretet megalapozására az ének-zene, énekes játék és gyermektánc érzélem gazdag, jó gyakorlatokat ad.

Cél:

- ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív zenei kedv fejlesztése
- mozgás és testtartás dalhelyzetekhez való igazításának megalapozása

Feladat:

- természet hangjainak felfedeztetése, megfigyelése
- közösségi élmények nyújtása énekes játékokon, közös zenéléseken keresztül
- eszökbiztosítás
- ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolására való törekvés
- zenei anyanyelv kialakítása
- a felhasznált zenei anyag igényes és differenciált kiválasztása
- magyar népi énekes, mozgásos játékok, és más népek dalainak játékeinak megismertetése (egy és kétszemélyes játékok, altatók, hintáztatók, simogatók, tapsoltatók, sétáltatók, táncoltatók, labdázók, körjátékok és dalaik)
- magyar népszokások, a hagyomány dalai, játécai - más népek dalai, játékeinak megismertetése (lakodalmas, alakoskodók, vonulósok, táncok, átalakuló játékok, kapcsolódós játékok, kapuzók)
- ismerkedés a népszokásokkal a négy nagy ünnephez kapcsolódva
- hangszeres zene hallgatása (magyar népzenei alkotások, mődalok, alkalmi dalok)
- rögtönzött hangszerek készítése
- a módszerek egyensúlyának és arányának helyes megtalálása
- óvónői modell meghatározó mivoltának hangsúlyozása

A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végén:

- tud természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani
- énekel, dúdolja az ismert dallamokat
- felelgetős dalt énekel társával vagy a csoporttal
- visszaénekel dallamot
- megkülönböztet és reprodukál a halk-hangos, magas-mély
- gyors - lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban
- cselekvéssel kifejezi a dalritmust és az egyenletes lüktetést
- tud egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással
- törekszik a tiszta éneklésre
- figyelemmel hallgatja a bemutatott zenét
- énekel alkalmi dalokat ünnepkörhöz kapcsolódva
- felismer dallamotívum alapján hallott dalt
- dallamhoz mozgást, játékot talál ki

4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

Az óvodai vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület, amely magában foglalja a látásnevelést, képalakítást, a plasztikai munkákat, az építést, a környezetalakítást és a műalkotásokkal való találkozásokat. Mindezeket sokoldalú megfigyelésekre, élményekre alapozottan bontakoztatja ki. A műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. Jeles napokkal kapcsolatban a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal megismertetjük a gyerekeket. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására

Cél:

- vizuális látásmód fejlesztése különböző anyagok, technikák megismertetésével
- az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, az igényesség alakítása
- a gyermeki élmény- és fantáziavilág gazdagítása

Feladat:

- az ábrázoló tevékenységekre tér és lehetőség biztosítása az egész nap folyamán
- igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, az esztétikai élmények befogadására
- vizuális tapasztalatnyújtás életkornak megfelelően
- a képi- plasztikai-konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása
- komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképeségek alakítása
- képi gondolkodás fejlesztése
- tapintási ingerek erősítése

- szín és formavilág gazdagítása
- érdeklődés felkeltése
- kézmozgások finomítása
- a térbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- képalakítás rajzzal, festéssel, kézimunkával
- a képfelület kitöltése
- vizuális elemek viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus)
- képalakítás saját élmények, emlékezet után
- képző- és népművészeti alkotások, képek nézegetése
- technikák megismerése,
- színek keverése
- tárgyalakítás, térrendezés, konstruálás, mintázás gyakorlása szabadon anyagalakítások, népi kismesterségek bemutatása
- SNI, és autista gyerekeket bevonni a tevékenységekbe
- a tevékenységek igazodjanak az egyéni fejlettségekhez és képességekhez

A fejlődés várható eredményei óvodás kor végén:

- használja a képi kifejezés eszközeit, gyermeki önállóság, saját kifejezési mód jellemzi
- emberábrázolása felismerhető, részletekben gazdag legyen
- képet alkot élmény alapján
- helyes ceruzafogással rendelkezik
- képes új technikákat mintakövetéssel elsajátítani
- megnevezi a színeket, sötét és világos árnyalatokat
- tud formát mintázni
- tárgyakat díszít saját elképzelései alapján
- koordinált kéz- és szemmozgással rendelkezik
- az SNI és autista gyerekek egyéni képességeikhez, fejlettségeikhez igazodjanak.

4.5. Mozgás:

A mozgás az óvodáskorú gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. A mozgás nem szűkül le a mozgás foglalkozásokra, jelen van az óvodai élet minden területén. A torna, mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, testi mozgásos képességeit, hozzájárulnak az összerendezett nagy és kismozgások kialakulásához. Az óvodáskor a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének a szakasza, melyet sokszínű, változatos, érzelmi biztonságban zajló

gyakorlási formákkal, kooperatív mozgásos játékokkal kell elősegíteni, lehetőleg a szabadban. Ezáltal kedvezően hat egymásra a mozgás és az értelmi fejlődés. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének- pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődésére. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. A tornához, játékos mozgásokhoz az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekhez az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Cél:

- a természetes mozgások fejlesztése, stabilizálása (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás)
- testi képességek fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség)
- a természetes mozgáskedv fenntartása, mozgásigény kielégítése, a mozgás megszerettetése
- differenciált terheléssel az egyensúlyérzék, ritmusérzék, motorikus képességek fejlesztése, testséma és a helyes testtartás alakítása

Feladat:

- az egészséges életmód kialakítására nevelés
- mozgáskultúra fejlesztése
- szervezet erősítése, növekedés elősegítése
- mozgáskoordináció alakítása
- légző, keringési, csont és izomrendszer teljesítőképességének növelése, figyelemmel a mozgásfejlődés lépcsőfokaira
- térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése
- egészséges versenyszellem alakítása
- fegyelmettség, önfegyelem, kitartás gyakorlása
- nagymozgások, rugalmasság, egyensúly tárhuzamos fejlesztése
- szabad játékban végzett mozgásos tevékenységek
- irányított mozgásos tevékenységek
- mindennapos testnevelés
- magyarázat
- gyakorlás, gyakoroltatás
- járás kis és nagy lépéssel
- különböző irányokba fordulással
- különböző tárgyak megkerülésével, átlépésével
- speciális járások, állatjárások utánzása
- rendszeres részvétel az Óvodás Olimpián

- futás egyenes vonalban, irányváltásokkal, különböző tempóban, közbeni tempózással, versenyfutás
- különböző tárgyak megkerülésével, átugrásával

Ugrások, szökdelések:

- távolugrás, magasugrás mélyugrás
- szökdelés egy lábon, páros lábon
- szökdelés helyben és haladva

Csúszás - kúszás, mászás (talajon, padon):

- különböző tempóban, különböző irányban
- különböző szélességű, formátumú helyeken és tárgyakon
- különböző tárgyak megkerülésével, átmászásával, gurulások

Egyensúlygyakorlatok:

- forgások, fordulatok, testhelyzet változtatás

Kéziszer-gyakorlatok:

- babzsák, labda, szalag, karika

Gimnasztikai gyakorlatok:

- kartartások, kar, láb, törzsmozgások, testhelyzetek

Dobások:

- alsódobás, felső egykezes
- labdafogás
- labdavezetés, labdagurítás
- fel-ledobás, labdahajítás

Játékok: szerep, utánzó, futó, szabály, küzdő

Értékelés:

- legyen ösztönző és dicsérő, indokolt legyen
- gyakorlat végrehajtása közben vagy a végén, egy-egy gyermekre, csoportra vonatkozó
- testtartásra, mozgáselemre vonatkozó
- motiválás a helyes végrehajtások és előnyös viselkedésformák kiemelésével (bátorság, tolerancia, segítőkészség, kudarc elviselése)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- a természetes mozgások elemeit elsajátítja
- különbséget tesz a harmonikus, összerendezett járás, futás tevékenységeiben
- ismeri a vezény szavakat, tud a hallottak szerint cselekedni
- betartja és követi az adott szabályokat
- mozgás közben tud irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni
- képes a sor és köralkotásokra
- egyensúlyoz egy lábon, valamint különböző szereken
- tud fél és páros lábon szökdelni
- kisebb akadályokat átugrik
- tud labdát dobni, megfogni, gurítani, célozni
- tud gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni
- szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban
- korának megfelelően bátor, ügyes

4.6. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb természeti, emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, vállalja azok védelmét, az értékek megőrzését. A környezet megismerése során a gyermek matematikai tartalmú tapasztalatokhoz is jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

Cél:

- tapasztalatok szerzése a természeti, emberi, tárgyi környezet elemeiről, megfelelő tájékozottsági szint kialakítása a gyermek saját környezetéről
- a környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítása, rendszerezése
- hazafiság, szülőföld szeretete, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások megismerése, a közösséghez való tartozás élménye, a nemzeti, a családi, a tárgyi kultúra értékeinek védelmére nevelés

Feladat:

- a környezet tevékeny megismeréséhez elegendő idő, hely, eszköz biztosítása
- sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- önálló véleményalkotás elősegítése, döntési képességek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- összefüggések megláttatása

- ítélőképesség fejlesztése
- a felfedezés örömeinek érzékeltetése
- sokirányú tapasztalatszerzés biztosítása a környezetről
- a tevékenység szervezeti formáinak biztosítása, eszközbiztosítás
- természet- és környezetvédelem, a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyos a környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása
- élettelen természet anyagainak felfedezése
- rácsodálkoztatás az évszakok, időjárás összefüggéseire
- élő természet elemeinek megismertetése: növények, állatok tulajdonságai, életmódjuk, környezetük, az ember testrészei, külső tulajdonságai, érzékszervek
- család, a család élete, családtagokkal kapcsolatos ismeretek rendszerezése
- foglalkozások, mesterségek jellemzőinek megismertetése
- a felnőttek munkája, a gyermekek tevékenységeinek elemzése
- az óvoda épületének, és környékének felfedezése
- a közlekedéssel kapcsolatos szabályok, ismeretek bővítése, szabálytudat erősítés (különös tekintettel a gyalogos közlekedésre)
- lehetőség biztosítása az elemek összehasonlítására, válogatására geometriai tulajdonságaik alapján
- bal-jobb, alá-fölé, mellé, közé, előtt-mögött, vízszintes-függőleges irányok megláttatása
- helyviszonylatokat kifejező névutók gyakorlása
- a rész és egész viszonyának megismerése
- mikro csoportos, egyéni differenciált foglalkozás megszervezése
- beszélgetés, elbeszélés, bemutatás és magyarázat, gyakorlás, cselekedtetés módszereinek használata
- közvetlen tapasztalatszerzés biztosítása

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végén

- tudja személyi adatait
- képes összehasonlítani mennyiségeket
- megfelelő szövegeket alkot a mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről
- tudja a meg- és leszámlálást a tízes számkörben
- megnevezi a térbeli állások helyzeteinek irányait
- kiválogat alakzatokat, tárgyakat, élőlényeket megadott szempontok alapján
- ismeri a térbeli alakzatokat
- megnevezi saját testrészeit, érzékszerveit
- tudja az évszakok, napszakok jellemzőit
- ismeri néhány környezetben levő épület funkcióját
- ismeri a közlekedés eszközeit, alapvető szabályait
- ismeri a színeket
- főbb csoportjaikba helyezi az élőlényeket
- jól használja a megismert kifejezéseket

- érzékszínezetű eleven érzékelés, illatok, színek, hangok, formák, felületek, belső érzetek, ezek változásainak élményszintű átélésére, megnevezésére képes
- jellemző a világ egészére való nyitottság és ráhangoltság

4.7. Munka jellegű tevékenységek:

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, a környezet, a növénygondozás, stb.)

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett tevékenység
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság alakításának fontos lehetősége
- közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel

Cél:

- a munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek érzékeltetése
- baráti, egymást segítő kapcsolatok kialakulásának segítése, támogatása
- munka során a meglévő tapasztalatok erősítése, azok újakkal való bővítése
- a munka eredményének megbecsülésére nevelés
- a gyermek célirányos fegyelmének, kötelezettségvállalásának alakítása

Feladat:

- folyamatos készülődés az ünnepekre (ajándék készítés, díszítő munkák)
- udvar- és természetrendezés megszervezése
- megbízások teljesítésére ösztönzés (üzenetátadás)
- segítségadás a kisebbeknek kérésre és önálló indíttatásra
- növények gondozása felnőtt segítséggel
- közvetlen környezetük rendben tartására szoktatás
- az önkiszolgáló munka örömteli, önkéntes tevékenységgé alakítása

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- törekszik az önállóságra, önként is vállal feladatokat
- ismeri az eszközhasználattal járó veszélyeket
- egyéni fejlettségi szintjének megfelelő megbízatásokat végez
- vannak rendszeresen visszatérő feladatai
- pontosan teljesíti megbízatásait
- felismeri a segítségadás lehetőségeit
- gondozza, óvja a környezetében lévő növényeket
- igényli környezetének rendjét, harmóniáját
- az önkiszolgálással kapcsolatos munkákat elvégzi

4.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás:

Az óvodában tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Cél:

- az attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése
- a természeti és társadalmi környezet megismertetése közvetlen tapasztalással, tapasztalatainak bővítése, rendezése
- az anyanyelv fejlesztése, melyet mintaadással, beszédkedv-fenntartással, meghallgatással, kérdésekkel - válaszokkal alakítunk
- spontán tapasztalás, ismeretszerzés rendszerezése, bővítése
- kreativitás fejlesztése az érzékelés - észlelés - emlékezés figyelem - képzelet - gondolkodás útján
- a tanulást támogató környezet megteremtése

Feladat:

- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés biztosítása
- a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása
- érdeklődésre, kíváncsiságra építve biztosítani változatos tevékenységeket, pl. kirándulás, múzeum, kiállítás, mozi, színház, bábszínház stb..
- a gyermek értelmi képességszintjének megállapítása az egyéni fejlesztéshez
- egyéni, fejlesztő értékeléssel a gyermek személyisége kibontakozásának segítése
- utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulással szokások alakítása

- lehetőség biztosítása a bátor kommunikációra, a mindennapos mondókázásra, verselésre, nyelvtörők, nyelvi játékok megismerésére
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés megszervezése
- a játékon és a tanuláson keresztül spontán változatos tapasztalatszerzés és ehhez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés jelenjen meg a tevékenységekben
- a gyakorlati probléma megoldás
- a játékos, cselekvéses tanulás biztosítása
- élmények elmondása, feladatok megoldása épüljön be a tanulási folyamatba
- a néphagyományőrzés illeszkedjen a tevékenységekbe, különösen vers-mese, ének, környezetismeret, rajz területén
- a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a pedagógus a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén

- a tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére törekszik
- változások tartalmát szóban tudja kifejezni
- figyelem összpontosítására képes
- problémafelismerő és megoldó képessége korának megfelelően fejlett
- önként vesz részt a különböző tevékenységekben
- felismeri tévedéseit, tud értékelni
- ismereteit a gyakorlatban is tudja alkalmazni

4.9. Idegen nyelvi nevelés:

Az idegen nyelvi nevelés korai, kisgyermekkorai elkezdésének jelentősége azon a felismerésen alapszik, hogy a beszéd fonológiai és motorikus rendszere még nem alakult ki teljesen, így az idegen nyelvben előforduló eltérések elsajátítása nem okoz akkora gondot, mint idősebb korban. A szakirodalomban egyre több a támogatója a korai nyelvi nevelésnek, miután számos kutatás foglalkozott a kérdéssel. Több agykutató is kimutatta, hogy a kisgyermek agya nem terhelhető túl (ez volt az elsődleges érve az ellenzőknek) ha játékosan, anyanyelv tanulását modellezve „adjuk át” a második nyelvet. A gyakorlatban szerzett tapasztalataink alapján mi is mondhatjuk, hogy a kisgyermekkorban az idegen nyelvi nevelésnek, a nyelv könnyed elsajátításán túl, a gyermek személyiségfejlődésére is pozitív hatással van.

- a kisgyermek "analfabéta" lévén kizárólag beszédként éli meg a nyelvtanulást, hasonlóan az anyanyelv elsajátításához
- a gyermek artikulációs bázisa bizonyos életkor előtt /7-8 év/ képes rugalmasan idomulni, ez az oka annak, hogy óvodás korban szinte akcentus nélkül képes elsajátítani az idegen nyelvet / ha az átadó is akcentus nélkül beszéli/

- természetesnek éli meg a kétnyelvű házaspárok utódaihoz hasonlóan) az anyanyelvétől eltérő idegen nyelvek létét, s azon való kommunikáció lehetőségét
- kétnyelvű gyermekek vizsgálata során kiderült, hogy akik több kódot ismernek és használnak egy fogalomra, tárgyra, cselekvésre, azok nemcsak nyelvi készségeiket tekintve fejlettebbek, hanem gondolkodásuk rugalmasabb, asszociációs képességük is jobb
- az idegen nyelvi nevelésben felhasznált versek, mondókák, játékok révén bepillantást kap más népek kultúrájába, mely a másság elfogadását már kora gyermekkorban természetessé teszi számára.

Cél: az idegen nyelv megszerettetése, érdeklődés felkeltése

- természetes, mindennapi beszédhelyzetekben a jó kiejtéssel használt, idegen nyelv hallása, ismétlése, később használata
- a mondókák, énekek játékos átadása sok-sok ismétléssel
- néhány angol-amerikai szokás, hagyomány bemutatása képek, mondókák, mesék segítségével

Tartalom: beszédzándékok: köszönés, üdvözlés, bemutatkozás, megköszönés, utasítások, kérés, elfogadás, visszautasítás.

Leggyakrabban használt nyelvtani formák, fogalomkörök:

- felszólító mód /let' s go to the bathroom/
- egyszerű és folyamatos jelenidő /today is Monday, we are jumping/
- egyszerű kérdések, egyszavas válaszok /how old are you – 5/
- néhány előjáró szó ismerete /in, on, under/
- lét kifejezésére szolgáló ige / to be/
- a CAN modális segédige használata
- a DO segédige használata a LIKE igével kérdésben és rövid válaszban

Témakörök: állatok, számok 1-20, néhány étel és ital, időjárás, színek, ruhadarabok, a szoba részei, testrészek, terítékek, játszótéri játékok és cselekvések, érzelmek, közlekedési eszközök, mondókák, dalok, versek – mindig alkalmazkodva a csoport aznapi programjához, foglalkozásokhoz

Módszer: a kétnyelvű elsajátítást modellezzük: a héten egy nap egész délelőtt együtt van a csoportban az anyanyelvi és az angol nevelő. Felváltva, illetve kis csoportokban együtt foglalkoznak a gyerekekkel. Az idegen nyelv elsajátítása a mindennapi tevékenység, leginkább a játékon keresztül történik, használva minél több érzékszervüket /kép, zene, mozgás, ha lehet ízlelés/. Totális testi válasz módszere: ebben a korban a tanulás sokkal kisebb mértékben alapul a verbalitáson, mint később, ezért a mozgás, cselekvés, az érzékszervekkel való befogadás és szituációkból való értelmezés mind az értelem teremtést szolgálja. A gyermeknek van ideje feldolgozni a hallottakat, látottakat, a pedagógus nem követeli a nyelvi választ, elég, ha jelét látja az értésnek: mozgással, magyar válasszal.

A fejlődés várható eredménye óvodás kor végén:

- a gyermeknek természetessé válik az angol nyelv jelenléte, hallása minden nap
- a gyermek tudja követni a pedagógus egyszerű utasításait
- megért rövid ismert elemekből álló közléseket és ezekre tud reagálni
- felismer számára fontos részleteket néhány mondatos közlésekben
- egyszavas válaszokat tud adni egyszerű kérdésekre
- a tanult szavakat, mondatokat tudja ismételni
- ha helyes kiejtést, hanglejtést hallott, azt fogja használni
- a gyermek tudhat egyszerű információkat kérni és adni
- a gyermek ismételheti a tanult dalokat és verseket

5. Sajátos tevékenység tartalom

5.1. Néphagyományőrzés, népszokások

A népszokások a kultúra hagyományozásának spontán formái, ezért megtartásuk fontos.

Közvetítenek:

- magatartási módokat
- cselekvési módokat
- illemtant
- erkölcsi értékeket
- művészi formákat

Az óvodai nevelésben a néphagyományőrzés folyamatosságát a mindennapok hagyományőrző tevékenységei és a jeles napok tevékenységei adják.

A 2000-2001-es tanévtől táncpedagógus népművelő segíti munkánkat heti 1 alkalommal. Gyermektánc tanítása és népi hagyományok bemutatója színesíti hagyományőrző programunkat.

5.2. Jeles napok

Ősz: szüretetek, Mihály napi búcsú

Tél: András nap, Borbála nap, Advent, Mikulás, Luca nap, Karácsony, Újév, Farsang

Tavaszi: Húsvét, Pünkösöd (Húsvét után 50. nap), Gyermek nap

Nyár: Aratás,

5.3. Óvodánk hagyományai:

Víz napja (Március 2)

Föld napja (Április 22.)

Madarak és fák napja (Május 20.)

Cél: a gyermek harmonikus fejlesztése a néphagyomány ápolás, a természetóvás gazdag eszközrendszerével. A gyermekben a hagyományok és a természet iránti fogékonyság megalapozása. A néphagyomány ápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermek érzelmein át a családok aktív együttműködésével

Feladat:

A külső világ tevékeny megismerése:

- találós kérdések
- népi jóslások
- jeles napok
- népszokások

Vers, mese, dramatikus játék

- népmesék
- mondókák
- közmondások
- rigmusok
- időjóslások
- névcsúfolók

Ének, zene, énekes játékok:

- mondókák
- énekes gyermekjátékok
- népdalok
- hangszeres népzene

Rajzolás, mintázás, kézimunka

- tárgykészítő népi játékok
- sodrások, fonások, szövések
- gyöngy-fűzés
- agyagozás, korongozás
- mézeskalács-sütés
- nemezelés

Mozgás, mozgásos játékok

- ügyességi és sportjátékok

Módszer:

- a jeles napokat hosszabb előkészület vezeti be
- a gyermek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítjuk a változatos tevékenységeket
- együtt játszás
- együtt munkálkodás
- tervezgetés
- a várakozás örömtelivé, izgalmassá tétele
- beszélgetés
- bemutatás
- magyarázat
- ismételés
- spontán és irányított megfigyelések

A fejlődés várható eredménye óvodás kor végén:

- ismer számos életkorához közelálló népszokást, népi játékot, népi rigmusokat, énekeket
- elsajátított egyszerű kézműves technikákat
- kialakult a környezethez való kötődés, összetartozás igénye
- kialakult a megőrzés és az újra alkotás vágya
- örömmel vesz részt az év kör alapján kiválasztott jeles napokon
- ismeri az egyszerűbb, játékos néptánc elemeket
- megkülönbözteti, felismeri a bemutatott népi hangszereket
- igényli a hagyományörzés gyermeki formáit

6. Speciális nevelési tevékenység

6.1. Gyermekvédelem:

Gyermekvédelmi munkánkat többek között az 1997 évi XXXI.törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint a 23/1997. (VI.4) MKM rendeletével kiadott a Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg.

A törvény kimondja a 11.§-ban, hogy a gyermeki jogok védelme mindenkinek kötelessége, "aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik".

Az 1989-es New York-i Egyezmény kimondja, hogy minden - a gyermekeket érintő - döntésnél a gyermek mindenekfelett álló érdekét kell figyelembe venni.

Az Egyezmény szól még arról, hogy a gyermekeket megillető alapvető gondoskodások között szerepel a gyermeknek a lehető legjobb egészségi állapothoz való joga, az emberi méltósághoz való joga, a jó hírnévhez való joga.

A törvény, támogatást nyújt a hatékony szakellátások kiépítéséhez, a meglévő intézmények korszerűsítéséhez és a szolgáltatások fejlesztéséhez

Mindenekfelett a gyermek érdekeit védve, a megfelelő háttér biztosítása, valamint a szociális segítség megadása a célunk.

Emellett az állam gyermekjóléti alapellátásokkal segíti a család és közfeladatok ellátását. A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok igen összetettek.

Ezek a következők:

- a gyermekekkel való jó kapcsolattartás, a pedagógus kollégákkal való együttműködés, a szülők körében végzett feladatok mind a gyermekvédelmi felelős feladatkörébe tartozó tevékenységek.
- Megfelelő szemléletformálás úgy pedagógussal, mint szülővel, vezető óvónővel, mind a gyermek érdekeit szolgálva
- A helyi pedagógiai program elkészítésében való részvétel a törvényben leírtak jelölésével történjen
- A szülők felé naprakész információ szolgáltatása tanácsadással egybekötve
- Az információ áramoltatásához megfelelő tájékozottság, szakirodalomajánlása a nevelőtestületben és a szülők körében egyaránt
- Esetenként, ha szükséges a családlátogatás, esetleg szülői értekezleten való részvétel, aktív tájékoztatással egybekötve
- Külső intézményekkel való kapcsolattartás fontos segítséget nyújthat. (Gyermekjóléti szolgálat, Gyámhivatal, Szociális Gondozó Központ, Művelődési Iroda szakmai vezetői)
- Megfelelő nyilvántartás vezetése nagycsaládosokról, valamint a szociálisan rászorultakról
- Pályázatok felkutatása illetve felhasználása egyes esetekben, az életminőséget javító feltételek kialakítása érdekében
- Korszerű, speciális módszertani feladatok kialakítása ilyen irányú önkormányzati kezdeményezésekre
- Szakmai továbbképzéseken való részvétel

Helyi lehetőségeink:

- Társintézményekkel való kapcsolattartás megerősítése
- (gyermekorvosi rendelő – védőnő, bölcsőde, iskola, Pedagógiai Szakszolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat)
- Részletes, pontos nyilvántartás vezetése
- Tájékoztatás, naprakész információ nyújtás
- Hátrányok enyhítésére a térítés mentesség illetve kedvezmény biztosítása
- Indokolt esetben rendszeres nevelési segélyre javaslat tétel

Óvodavezető feladata:

- együttműködik a gyermekvédelemben érdekelt szervekkel, személyekkel, hatóságokkal
- felelős az óvodában folyó gyermekvédelmi munkáért
- étkezési kedvezményt állapíthat meg
- kedvezményekre javaslatot tesz

Gyermekvédelmi felelős feladata:

- pontos kimutatást vezet az érintett gyermekekről
- kapcsolatot tart a gyermekvédelmi szervekkel
- figyelemmel kíséri a törvényi változásokat
- segítséget nyújt az óvónőknek

Óvónők feladata:

- a gyermekek veszélyeztetettségének, hátrányos helyzetének észlelése
- jelzés az óvodai gyermekvédelmi felelősnek- közreműködés a gyermekvédelmi feladatok ellátásában
- felzárkóztató, tehetséggondozó munkával elősegíteni a gyermekek személyiségfejlődését

6.2. Szolgáltatások

Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások

Logopédia:

- Heti rendszerességgel
- Az óvodában logopédiai ellátásban részesülnek utolsó évben az iskolába menő gyermekek részére

Fejlesztőpedagógia:

- Heti rendszerességgel
- Az óvodában pszichológus és fejlesztő pedagógus méri az 5 éves gyermekeket.
- Akinek bármilyen lemaradása van, az óvodában vagy a pedagógiai szakszolgálatban fejlesztőpedagógus fejleszt.

Gyermekorvos – védőnő:

- A tanév elején és a tanév végén a gyermekorvos minden gyermeket megvizsgál. A védőnő és a doktornő időközönként látogatja az óvodát.

Önköltséges szolgáltatások

Az óvodában a tanév során több alkalommal szervezünk kulturális, művészeti programokat. A csoportok vegyes életkorú összetétele miatt szívesebben hívunk az óvodába előadókat. Az év folyamán többször meglátogat bennünket a bábszínház, ünnepeinken különböző zenekarok lépnek fel. Ezeket a programokat a szülők finanszírozzák.

6.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

Jogi szabályozás:

- Intézményi alapító okirat
- 1998.évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2/2005.(III.1) OM rendelet 1.sz. melléklete a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Sajátos nevelési igényű gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességgel küzd.

Általános elvek:

- Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek.
- Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.
- Minden kisgyermek fejleszthető. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.
- Azon képességeket, amelyeknek fejlődése részleges zavart szenvedett és/vagy késvé jelentkezett, szükséges segítőleg megtámogatni, fejleszteni
- A sajátos nevelési igényű gyermekek is különbözőek, egyediek, ezért sajátos nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek ugyanúgy mint bárki más.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek elsősorban gyermekek és csak másodsorban sajátos nevelési igényűek. Ez azt jelenti, hogy a részfunkciók fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztésre nekik is szükségük van.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknek ugyanúgy joguk van az érzések, a tapasztalatok átéléséhez. Ezekről való megóvásuk annyit jelentene, mint kizárni őket a világból
- A sajátos nevelési igényű kisgyermeknek joga van sajátosságaihoz, az azokkal való teljes élethez, amely bizonyos speciális életmóddal jár együtt.

Célunk:

- A sajátos nevelési igényű gyermek sikeresen illeszkedjen be környezetébe
- Óvodánk az együttnevelés hatására váljék befogadóvá, inkluzívá, gyermekeinknek, nevelőtestületünknek és a szülőknek természetes legyen az elfogadás, a tolerancia.
- A speciális személyiségfejlesztés eredményeként, életkorának, képességeinek megfelelő legmagasabb fejlettségi szintet érje el
- A nevelési programunkban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljön
- A terápiák programjai váljanak az óvoda nevelési programjának tartalmi elemeivé
- Az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődésének üteméhez
- Fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg
- A SNI gyermeket a fejlesztés ne terhelje túl

Óvodánkban vállaljuk azon **AUTISZTIKUS TÜNETEKET MUTATÓ** gyermekek integrációját, akiket a szakértői bizottság szakvéleménye együtt nevelésre javasol.

Az autizmus lényege: a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, mely jellegzetes viselkedési tünetekben valósul meg. Az autisztikus gyermekre legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányossága, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, rugalmas viselkedés, a szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése.

Az autizmussal élő gyermekek speciális igényeiből adódó feladataink:

- A szociális és kommunikációs készségek fejlesztése
- A fogyatékspecifikus környezet, eszközök, módszerek és szokásrendszer kialakítása és használatának elsajátítása
- A mindennapi gyakorlati készségek speciális módszerek segítségével való tanítása
- Az autista gyermekeknek, önmaguknak is cselekedniük kell önmagukért. A pedagógus a szükséges feltételek megteremtésében segíthet.
- Csak ők tudják érzékeltetni, hogy mire van szükségük. A pedagógusnak értő figyelemmel kell feléjük fordulnia.

Az integrálás lehetőségének feltételei, általános elvei:

- Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben a Tanulási Képességeket Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye
- Az autisztikus gyermek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

- Az integrációt a teljes nevelőtestület vállalja, az egész alkalmazotti közösség támogatva segíti
- A gyermekkel és szülőkkel való személyes találkozást követően, az óvodavezető az óvodapedagógusokkal egyeztetve dönt a csoportbeosztásról
- A felvétel hat hónapos próbaidővel történik. A SNI gyermek nem terhelheti túl a csoportban élő gyermekeket, felnőtteket.
- Olyan gyermeket tudunk fogadni, aki sem önmagára sem társaira nem veszélyes, társak között nevelhető.
- Legyen képes a közösségben együttműködni.
- Tudjon a felnőttekkel és a társaival kommunikálni, lehessen vele kontaktust teremteni.
- Legyen képes szükségleteit jelezni társai és a felnőttek felé.
- Felnőtt segítségével legyenek képesek elemi szinten ellátni magukat.

Szakértői Bizottság által kiállított szakvélemény tartalmazza:

- A sajátos nevelési igény tényét, annak okait
- Az integrált nevelés lehetőségeit
- Nevelési javaslatokat, fejlesztési területeket,
- A fogadó intézmény kijelölését név szerint
- Kontroll vizsgálat időpontját

Az „autizmus-barát„ közösségi ellátás feltételei:

Csoportszervezés: csoportonként maximum 2 autisztikus tüneteket mutató gyermek fogadását tudjuk biztosítani.

Személyi feltételek:

- Felkészültség, tájékozottság
- Megfelelő számú gondozó személy (asszisztens)
- Rugalmasság (az egyéni szempontokhoz való alkalmazkodás)

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező utazó gyógypedagógus, terapeuta segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, az óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez. A pedagógusok és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak feladata, hogy a szülőkkel olyan együttműködő kapcsolatot alakítsanak ki melyet a bizalom, elfogadás, folyamatos kommunikáció és kapcsolattartás jellemez. Ennek alapja legyen a kölcsönös tisztelet, segítő együttműködés. Az érintett és a többségi szülők viszonyában elsődleges legyen a tolerancia, az előítélet-mentesség és a segítőkészség.

Tárgyi feltételek:

- Megfelelő tér
- Eszközök, játékok
- Speciális kommunikációs segítség eszközei

A protetikus környezet kialakítása:

Az autizmussal élő gyermekek nem vagy csak igen korlátozott mértékben képesek olvasni szándékainkat, vélekedéseinket, érzelmeinket, még a legjobb képességűek sem mindig értik pontosan, hogy mit miért teszünk, és, hogy megközelítőleg mire számíthatnak.

Feladatunk a bejósolhatóság és az érthetőség megteremtése.

A vizuális támogatás a megértés kulcsa. A vizuális információt a protetikus (támogató, segítő)környezet kialakítása adja, mely a következő elemekből áll:

1. a tér strukturálása
2. napirend
3. tevékenységszervezés
4. egyéb vizuális segítségek

Az autista gyermek fejlesztésének elvei, feladatai:

- A szociális, kommunikációs készségek célzott fejlesztése
- Az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása
- A sztereotíp és inadekvát viselkedések kialakulásának megelőzése, ill. korrekciója
- A fogyatékoságspecifikus környezet, eszközök, módszerek és szokásrendszer kialakítása és használatának elsajátítása

Egyéni fejlesztési terv:

Az egyéni fejlesztési terv elkészítése, amennyiben a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a diagnózis BNO kóddal szerepel a gyógypedagógus feladata. Amennyiben BNO felsorolás nem szerepel a diagnózisban, óvodapedagógus készít fejlesztési tervet.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza:

- a – gyermek nevét, születési idejét
- óvodai felvétel idejét
- szakértői bizottság megnevezését, a szakvélemény dátumát és a felülvizsgálat idejét
- a diagnózist, a vizsgálati eredményt
- fejlesztendő területeket
- elért eredményeket

Óvodánkban az óvodapedagógus az egyéni fejlettséget minden tanév szeptemberében és májusában DIFER teszttel méri. A mérések elsősorban diagnosztikus jellegűek

A személyiségfejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére pontosan nem határozhatók meg, mindenkor az autizmus súlyossága, a gyermek mentális képességei és a fejlődési ütem közösen alkotják a képet.

Sikerkritérium:

- A gyermek - beilleszkedése
 - fejlődése
 - együtt haladása
- Tankötelezettségi korra a gyermek eléri az iskolakészültséget, amellyel elkezdheti iskolai tanulmányait
- elfogadás – a sérült és egészséges gyermekek, szülők részéről
- alkalmazkodás – a sérült és egészséges gyermekek, szülők részéről
- tolerancia - a sérült és egészséges gyermekek, szülők részéről

Eszközigény a fejlesztés érdekében

Az óvodában meglévő játékokat, eszközöket használjuk az autista gyermekek fejlesztéséhez. Speciális eszközrendszer fejlesztése, bővítése a gyermek fejlődésével párhuzamosan.

Környezet - napirend, folyamatábrák, munkaszervezés, munkarend

Vizuális – képi segédeszközök, vizuálisan segített kommunikáció- segédeszközök használata.

7. Az óvodai élet feltételrendszere

7.1.. Óvodai életünk megszervezése

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Programunk eredményes megvalósításához olyan napirendet terveztünk, melyben biztosított:

- örömteli hangulat, feszültségmentes légkör
- folyamatosság és rugalmasság
- pihenőidő
- étkezési idő
- a játék kitüntetett szerepe
- játékba integrált tanulás
- mozgás

Napirendünk igazodik:

- a különböző tevékenységekhez
- a gyermekek egyéni szükségleteihez
- a helyi szokásokhoz, igényekhez

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van.

Az óvodapedagógus a gondozás során is nevel, kapcsolatot épít ki a gyerekekkel, segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodai nevelés tervezését kötelező dokumentumok, továbbá a gyermekek megismerését fejlesztését rögzítő dokumentumok is szolgálják.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő minden foglalkozást óvodapedagógus irányítja.

NAPIREND JAVASLAT (szeptember – május)

6.00 -12.00	<ul style="list-style-type: none">• játék, játékba integrált tevékenységek a teremben, vagy a szabadban<ul style="list-style-type: none">• testápolási tevékenységek<ul style="list-style-type: none">• reggeli• levegőzés - séta – kirándulás
12.00 -13.00	<ul style="list-style-type: none">• ebéd• testápolási tevékenységek
13.00 -15.30	<ul style="list-style-type: none">• mese, pihenés, alvás• uzsonna.
15.30- 18.00	<ul style="list-style-type: none">• folyamatos játék

NAPIREND JAVASLAT (június – augusztus)

6.00 -12.00	<ul style="list-style-type: none"> - játék a teremben vagy a szabadban - testápolási tevékenységek - reggeli - úszás a Külker Sportparkban
12.00 -13.00	<ul style="list-style-type: none"> - ebéd - testápolási tevékenységek
13.00 -15.30	<ul style="list-style-type: none"> - mese, alvás csak a kicsiknek - nagyoknak játék - uzsonna
15.30- 18.00	<ul style="list-style-type: none"> - folyamatos játék

Hetirend javaslat tervezett tevékenység szervezeti formájában

Életkor	Kötetlen	Kötött
3-4 évesek délelőtti, játékba integrált tanulás	külső világ tevékenység megismerése (naponta) mese - vers (naponta) ének - zene, énekes játék (1) rajzolás, mintázás, kézimunka (1)	mozgás (1) angol (heti 3x20 perc)
Délutáni, Játékba Integrált tanulás		gyermektánc (1)
5-6-7 évesek délelőtti, játékba integrált tanulás	külső világ tevékenység megismerése (naponta) mese-vers (naponta) rajzolás, mintázás, kézimunka, (2)	mozgás (2) angol (heti 3x30 perc) ének – zene, énekes játék
Délutáni, Játékba integrált tanulás		gyermektánc (1)

7.2. Óvodánk csoportszerkezete

Vegyes életkorú mind a négy csoportunk; kialakításában a szülők és az óvoda testületének elképzelése egymásra talált, hogy testvérek vagy barátok egy csoportba járhassanak, vagy óvodapedagógust választhassanak.

Figyelembe vesszük még a fiúk-lányok optimális arányát és, hogy hasonló számban legyenek kis – középső – és nagycsoportos korúak egy csoporton belül.

7.3. Óvodánk személyi feltételei

Óvodánk dolgozói	Létszám
Főiskolai végzettségű óvodapedagógus + angol nyelvű óvodapedagógus	17+2
Munkatársak	11

- Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, személyisége az elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapszik.
- Gyermekcsoportonként két főiskolai végzettségű óvodapedagógus dolgozik heti váltásban 1-1,5 órás átfedéssel. A pedagógusok köréhez tartozik még az óvodavezető és az angol nyelvtanár.
- Mind a négy csoportnak egy-egy dajkája van, akikkel olyan összhangban dolgoznak, mely a gyermekek érdekeit szolgálja minden értelmében és mindenekfelett.
- Az óvodavezető munkáját egy főiskolai végzettségű gazdasági előadó segíti.
- Technikai dolgozókhoz tartozik még egy teljes állású mosó-takarítónő, egy négy órás takarító és egy fűtőkarbantartó.
- Óvónőink szakmai felkészültsége lépést tart a megújuló óvodai nevelés céljaival, igényeivel. Ezt nagyban segítik az önképzésen túl, az évenként választható továbbképzések, valamint a rendszeresen igénybe vehető szakkönyvek, szakfolyóiratok.

7.4. Óvodánk tárgyi – dologi feltételei:

A helyi nevelési program megvalósításához szükséges eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak. Az óvoda épülete, kertje, berendezései mind a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését. A csoportszobák kialakítása, az udvar berendezése lehetővé teszi a gyermekek mozgás- és játékigényének kielégítését. A gyermekek által használt eszközök számukra hozzáférhető módon, de a biztonságra törekedve kerültek elhelyezésre. Óvoda munkatársainak munkakörnyezete megfelelő, a szülők fogadására külön helység áll rendelkezésre. Az óvoda épületének adottságaiból adódóan helyiségek hiányoznak (tornaterem, orvosi szoba, elkülönítő, logopédiai szoba, nevelőtestületi öltöző stb.) Részletes eszközlista a mellékletben található.

8. Óvodánk kapcsolatrendszere

8.1. Óvoda-család:

Óvodánkban arra törekszünk, hogy leginkább a családra hasonlítsunk, illetve azt egészítsük ki. Az anyai bánásmódra, a testvéri kapcsolatokra hasonlító légkör teszi a gyermek számára az óvodát örömtelivé. Mi a családdal összhangban neveljük a gyermeket, mert ez biztosítja az eredményes fejlődést. Az óvoda és a család kapcsolata tapintatot, átgondoltságot, szervezettséget, tervszerűséget követel. Óvodapedagógusaink figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítik a segítségnyújtás illetett megoldásait. Óvodánk nyitott a beiratkozás első percétől, sőt azt megelőző időszaktól kezdve.

A 2001-2002-es tanévtől kezdve már mi is körzettel rendelkező óvoda lettünk, ezért alkalmat kell adnunk az érdeklődőknek, majdani óvodásainknak az ismerkedésre. A szeptemberben óvodába lépő gyermekek egész nyáron ismerkedhetnek óvodánkkal, a leendő óvónőkkal, csoporttársakkal, dadákkal.

Így szeptemberben már „régiként” érkeznek, választhatnak csoportot. Választásnál szempont lehet az óvónő iránti szimpátia, a testvéri, illetve baráti kapcsolat.

Óvodásaink 30-50 százaléka nagycsaládból érkezik, ezért a gyermekvédelem sajátos feladatunkká vált. Célunk: minden évben felmérjük a nagycsaládosok szociális életkörülményeit, hogy ha kell, segíteni tudjunk.

Feladatunk: a gyermekvédelmi munka elsősorban a megelőzésre irányuljon, a segítségnyújtást a humánus, a megértés, a támaszkodás jellemezze.

A kapcsolattartás formái

- beiratás előtt és után beszélgetés, óvoda bemutatása
- tanévnyitó értekezlet az új szülők részére, ahol megtudhatja nevelési elképzeléseinket
- csoportos szülői értekezlet, mely kötetlenül történik, ahol a régiekkel ismerkedhetnek az új szülők sokszor közös étkezéssel egybekötve (szalonnasütés, zöldség- gyümölcstálak stb.)
- nyitott óvoda, abban az értelemben, hogy a szülő bármikor felveheti a kapcsolatot az óvónővel
- közös családi programok, kirándulások, kertrendezés, születés- és névnapok, táncházak
- közös ünnepek (a szülők bármelyiken ott lehetnek)
- esti farsang, szülők, óvónők részére

8.1.1. Szülői értekezletek:

Az újonnan felvett gyermekek szülei számára:

<u>Tartalma:</u>	<u>Értesítés módja:</u>	<u>Időpontja:</u>
<ul style="list-style-type: none">• ismerkedés az óvoda rendjével• ismerkedés a nevelőtestülettel• tanácsok a beszoktatáshoz• házirend kiosztása	levélben postai úton legalább két héttel korábban	Június eleje

Csoport szülői értekezlet:

<u>Tartalma:</u>	<u>Értesítés módja</u>	<u>Időpontja</u>
<ul style="list-style-type: none">• a csoport koronkénti, nemenkénti, összetételének ismertetése.• az új gyermekek bekapcsolódása a csoport életébe.• a szülőkből – óvónőkben felmerülő problémák megbeszélése.• a csoport szokásainak, hagyományainak, ismertetése.	írásbeli meghívó plakát 10 nappal előbb	szeptember 3-4. hete

A szeptembertől iskolába menő gyermekek szüleinek:

Tartalma: A Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusával kötetlen beszélgetés az iskolára való alkalmasság kritériumairól, az erre való felkészítés lehetőségeiről. Meghívott előadó tájékoztatója az iskolaválasztás lehetőségeiről, az iskolák különböző profiljairól, a különböző tanítási módszerekről, a beíratás idejéről, módjáról. Iskolai elvárások. A szülők kérdéseinek megválaszolása.

Értesítés módja: egyénenkénti írásbeli meghívó 10 nappal előbb.

Időpont: január 3.-4. hete

Az 5 éves gyermekek szüleinek:

Tartalma: a Pedagógiai szakszolgálat pszichológusa és fejlesztő pedagógusa ismerteti a májusi részképeség szűrés célját, lebonyolítását.

Értesítés módja: egyénenkénti írásbeli meghívó 10 nappal előbb.

Időpont: április 3.- 4. hete

8.1.2. Fogadóóra

Fogadóóra, mint olyan nálunk nincs.

Az óvoda nyitott, a szülők bármikor felvehetik a kapcsolatot az óvónókkal és a vezető óvónővel. Amennyiben erre igény van akár a szülő, akár az óvónő részéről, előre meghatározott időpontban nyugodt körülmények között a probléma megbeszélésre kerül.

8.1.3. Hagyományos óvodai – családi programok

• Őszi kert szépítés

Tartalma: - őszi virágok ültetése- avar gereblyezés
- udvari fa játékok karbantartása
- résztvevők megvendégelése

Értesítés módja: - egyéni írásos meghívó,- plakát- 10 nappal előbb

Időpont: szeptember 3.-4. hete

• Farsang

Tartalma: az óvodai gyermekfarsang estéjén a régi és a jelenlegi szülőkkel közös mulatságot tartunk

Értesítés módja: - egyéni meghívó - régi szülőknek levél. Óvodában plakát kihelyezése 10 nappal előbb.

Időpont: február 1-2. hete péntek

• Tavaszi kert szépítés

Tartalma: - tavaszi virágok ültetése

- szükséges tavaszi kerti munkák elvégzése

- kerti játékok felújítása- homokozók felfrissítése - résztvevők megvendégelése

Értesítés módja: - egyéni meghívó

Óvodában plakát kihelyezése 10 nappal előbb

Időpont: április 2.-3. hete

8.1.4. Ünnepek

A hagyományos óvodai ünnepeink (mikulás, karácsony, farsang stb.) nyitottak, a szülők bármikor részt vehetnek rajtuk.

Az ünnepélyek időpontját a faliújságokon előre jelezzük.

8.2. Óvoda – bölcsőde, iskola, egyéb szociális és közművelődési intézmények

Óvodánk kapcsolatot tart:

- a kerület bölcsődéivel, különös tekintettel az azonos körzetű Pasaréti úti bölcsődével,
- szociális intézményekkel
- gyermekjóléti szolgálattal
- Pedagógiai Szakszolgálattal
- Pedagógiai Szolgáltató Központtal
- Marczibányi téri művelődési központtal
- Klebelsberg Kulturkúriával
- Millenáris Parkkal

Kapcsolattartásunk a Budenz úti iskolával 1983-ban kezdődött és azóta is tart. Együttműködésünk eredményeképpen az iskola tudja, hogy gyermekeinket egyénileg fejlesztjük, hogy nyitott, családi hangulatú óvodából érkeznek. Ismerjük az iskola programját, tudjuk, hogy gyermekeink egy osztályba kerülnek, ahol folytatják az óvodában elkezdett angol nyelv tanulását első osztálytól kezdve. A szülők szabad iskolaválasztásához segítséget nyújtunk azzal, hogy folyamatosan tájékoztatjuk őket a kerület minden iskolájának programjáról.

Az együttműködés formái

- látogatás az iskolába
- „régii” gyermekeink osztálya látogatást tesz az óvodába
- közös programok a "Föld napján"
- közös programok a gyermeknapon
- közös programok alkalomszerűen
- beiskolázás előtt nyílt nap az iskolában a szülők és gyermekeik részére
- bemutatkozó könyv terjesztése az iskolákról: „Iskola-nyitogató”:
- az óvodákról: „Hívogató”
- fenntartóval: az óvodánk működéséhez szükséges hivatalos ügyekben kölcsönös tájékoztatás és információáramlás.
- egészségügyi szervekkel: az óvodától elvárható egészségügyi ellátás biztosítása.
- szakmai szervezetekkel: a szakmai képzések, programok számbavétele.
- színház
- bábszínház

A fenti intézmények rendezvényeit a gyermekek - alkalmazkodva az életkori sajátosságaikhoz- érdeklődésüket figyelembe véve látogathatják csoportosan óvónőikkel, szüleikkel. Az Intézmények kínálatából úgy válogatunk, hogy elősegítse nevelési feladataink megoldását és kizárja azokat a kezdeményezéseket, amelyek ellentmondanak az óvodapedagógiai elveinek.

Óvodánkban rendszeresen a soproni Habakuk bábszínház tart előadást a gyermekeknek. Ünnepeink, jeles napjaink jó hangulatát a Kolompos együttesrel való együtt éneklésünk, játzásunk biztosítja.

8.3. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és- lehetőség szerint- szakmai kapcsolatot tart fenn.

Érvényességi nyilatkozat

A helyi nevelési program érvényességi ideje a nevelőtestület határozata alapján:

2020. január 01-ig

A helyi nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- törvényi változás esetén
- hálózatbővítés, leépítés
- szervezeti átalakítás
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- Írásbeli egyeztetés az óvoda vezetőtestületének
- Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten

A helyi nevelési program nyilvánossága:

Az óvoda nevelési programja megtalálható minden csoportban, ezen kívül a szülők az óvodavezetőnél is hozzá juthatnak.

Legitimációs záradék

Egyetértését nyilvánította:

Budakeszi úti Óvoda Szülői közössége

Elfogadta:

Budakeszi úti Óvoda Nevelőtestülete

Véleményezte

Óvodai szakértő

Jóváhagyta:

II. kerületi Önkormányzat Képviselőtestülete Budapest

Felhasznált irodalom:

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja (Művelődési Közlöny 1996. szeptember 21.)
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel (Szolnok 1997.)
- Az óvoda helyi programja
Óvoda, Iskola és Kultúra Háza (Csempezkopács 1997)
- Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata
- Lothinger Éva: Hasonlóságok és különbözőségek a művészetekben
- dr. Gáspár László: Neveléselmélet
- Nagy Jenőné: Óvodatükör 2001
- Köznevelési Törvény módosítása 2003
- John Byrne-Anne Waugh: Jingle Bells and Other Songs (Oxford)
- T. Radnai Zsófia: Angol versek, dalok és mondókák a kisiskolásoknak
- Graham C: Jazz Chants for Children (Oxford)
- edgyes Péter: Linda and the Greenies (Tankönyvkiadó)
- Wendy Harris: Muzzy in Gondoland
- Dr. Kovács Judit: Az óvodáskori nyelvtanulás, mint jelenség /2009.03.11. Pagony/